MR-L/KH 14.2.2019 EDUNV:2/2019

LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta 12-vuotisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelusta.

Varsinais-Suomen liitto antaa seuraavan asiantuntijalausunnon eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta 12-vuotisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelusta:

Tavoitteet ja päämäärät

Esitetyt tavoitteet ja päämäärät ovat perusteltuja oikeansuuntaisia. Liikennejärjestelmän ja erityisesti raideliikenteen merkitys sekä alueiden elinvoimakehityksen että ilmastopolitiikan ja päästövelvoitteiden työkaluna on tunnistettu myös Varsinais-Suomessa.

Työllisyyden kasvu edellyttää osaavan työvoiman saatavuutta ja nykyistä laajempaa työssäkäyntialuetta voimakkaimman kasvun alueella. Päivittäisen työmatkaliikkumisen painopisteen siirtyminen raiteille edellyttää, että junan on oltava aidosti autoa houkuttelevampi kulkutapa.

Olemassa olevan aluerakenteen ja rataverkon huomioiminen on tärkeää sekä valtakunnallisessa että alueellisessa liikennejärjestelmätyössä. Yhteisenä tavoitteena tulee olla skaalautuvien, kestävien asunto- ja työmarkkina-alueiden toimintaedellytysten tukeminen.

Valmistelun tausta-aineistona hyödynnettävät tutkimukset ja selvitykset eivät huomioi tulevaisuuden liikenneverkon potentiaalia. Väyläviraston vuonna 2018 laatimat liikenne-ennusteet ovat tehty nykyverkolle, eivätkä arvioi raideverkon kehittämisestä seuraavaa käyttäjämäärien kasvua. Turun ja Helsingin välinen Tunnin juna tarkoittaa 100 kilometriä uutta rataa, minkä vaikutusta ei voida arvioida nykyisen rantaradan kehittämisenä.

Päästövelvoitteiden toteuttaminen tulee edellyttämään tuntuvia toimenpiteitä. Niiden yleisen hyväksyttävyyden ja poliittisen läpimenon varmistamiseksi tulee vuorovaikutusmenetelmiä kehittää. Tässäkin työssä tulee tunnistaa alueelliset erot ja hyödyntää testattuja liikkumisen ohjauksen välineitä.

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO
EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND
REGIONAL COUNCIL OF SOUTHWEST FINLAND

PL 273 (Ratapihankatu 36) | 20101 Turku
+358 2 2100 900 | kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi | Y – 0922305-9

Lain mukaan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan on sisällytettävä 12 vuodeksi laadittava ohjelma, joka sisältää valtion ja kuntien toimenpiteitä. Mitä ovat ne kuntien toimenpiteet, joita valtakunnallinen suunnitelma voi sisältää?

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman rahoitus

Tavoitteet pitkäjänteiseen suunnitelmalliseen rahoituspolitiikkaan siirtymiseksi ovat hyviä. Perustienpidon rahoitustason nosto on tärkeää jo kansallisvarallisuuden arvon turvaamisen näkökulmasta. Suurten investointien rahoitusmuotojen kehittäminen on tärkeää, mutta verotuksellisia keinojakaan ei tule unohtaa.

EU-rahoituksen (TEN-T/CEF) hyödyntämisessä tulee olla aktiivisempi. Rahoituskaudella 2021–2027 Suomen tulee pystyä maksimoimaan Verkkojen Eurooppa -välineen rahoitus. Raideinvestoinneilla on hyvät menestymisedellytykset, sillä rahoituksesta 60 % suunnataan ilmastonmuutoksen torjuntaa edistäviin hankkeisiin. Jaossa olevasta rahoituksesta suuri osa tullaan jakamaan kauden ensimmäisinä vuosina, mikä edellyttää suunnittelun valmiutta ja etunojaa rahoitushaussa.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimismenetelmä

Selonteossa kuvattu laatimismenetelmä on lähtökohtaisesti hyvä. Prosessiin ja aikatauluun sisältyy kuitenkin riskejä. Tehtävä on uusi ja laaja, vaikka se pitkälti tuleekin perustumaan jo aiempina vuosina valtakunnallisella ja alueellisella tasoilla tehtyihin selvityksiin ja suunnitelmiin. On tärkeää, että laatiminen resursoidaan riittävästi erityisesti alueellisen sidosryhmätyön osalta.

Varsinais-Suomen liitto

Kari Häkämies
maakuntajohtaja

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO
EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND
REGIONAL COUNCIL OF SOUTHWEST FINLAND

PL 273 (Ratapihankatu 36) | 20101 Turku
+358 2 2100 900 | kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi | Y – 0922305-9